

KUNGL. VITTERHETS
HISTORIE OCH
ANTI KVITETS AKADEMIEN

ÅRSBOK 2023

STOCKHOLM 2023

THE ROYAL SWEDISH ACADEMY OF LETTERS,
HISTORY AND ANTIQUITIES

ACADÉMIE ROYALE SUÉDOISE DES
BELLES-LETTRES, DE L'HISTOIRE
ET DES ANTIQUITÉS

KGL. SCHWEDISCHE AKADEMIE FÜR LITERATUR,
GESCHICHTE UND ALTERTÜMER

© De enskilda författarna och KVHAA, Stockholm 2023

Grafisk formgivning: Lars Paulsrud

witterhetsakademien.se

ISBN 978-91-88763-44-0, ISSN 0083-6796

Italgraf Media, 2023

INNEHÅLL

- 7 Preses hälsningstal
- 11 År 2023 tilldelade medaljer och priser

MINNESORD

- 19 Johan Söderberg
- 27 Sture Allén

FÖREDRAG

- 45 Anders Wästfelt: *Gränsen mot framtiden. Insikter om jorden, tiden och samhället*
- 65 Gunnar Almevik: *Kulturarv i Antarktis*
- 87 Marie-Louise Bech Nosch: *Odysseus garderob. En homerisk hjälte och hans kläder*
- 103 Joakim Nivre: *Naturliga språk och artificiell intelligens*
- 115 Jonas Granfeldt: *Utbildning i främmande språk då, nu och sen. Moroten, piskan eller predikan?*
- 133 Hanne Fjelde: *Demokrati i vågskålen*
- 141 Arne Jarrick: *Kunskapen har en början men inget slut – varför är detta inte självklart?*
- 155 Hanna Bäck: *Politisk polarisering som utmaning för demokratin*

- 169 Anders Jarlert & Lars Berglund: *Kyrkomusikens historia*
– finns den?
- 187 Bo Andersson: *En gåva till en drottning – Aurora*
von Königsmarcks Nordischer Weÿrauch

ÅRSBERÄTTELSE, FÖRTECKNINGAR ÖVER LEDAMÖTER,
AKADEMIFORSKARE OCH PERSONAL

- 207 Ständige sekreterarens årsberättelse
- 213 Vitterhetsakademiens kulturfastigheter
- 227 Årsberättelser från vissa forskningsföretag m.m.
- 239 Publikationer utgivna 20.3.2022–19.3.2023
- 241 Alfabetisk förteckning över Akademiens ledamöter
- 258 Akademiens ledamöter i invalordning
- 261 Ledamöternas fördelning på klasser
- 263 Avlidna ledamöter 20.3.2022–19.3.2023
- 264 Akademiens utskott och nämnder
- 270 Vitterhetsakademiens akademiforskare
- 271 Akademiens personal

HANNA BÄCK

*Politisk polarisering som utmaning
för demokratin*

POLITISK POLARISERING ÄR ETT fenomen som har fått alltmer uppmärksamhet på senare tid. Studier av demokratiska och republikanska väljare i USA har visat att den så kallade affektiva polariseringen har ökat under de senaste årtiondena.¹ Den här typen av polarisering skiljer sig från ideologisk polarisering och handlar om att individen har förutfattade, negativa uppfattningar om andra partiers anhängare, utan att dessa uppfattningar nödvändigtvis är starkt relaterade till individens ideologiska ställningstaganden. Forskningen om affektiv polarisering bygger på psykologisk teori om sociala identiteter och ett antagande om att människor känner tillhörighet med sin ”ingrupp”, och att de kan komma att ta avstånd från vissa ”utgrupper”.

En hög grad av affektiv polarisering i samhället kan innebära att det skapas ett ”vi mot dem”-klimat i samhället som underminerar den tillit som är nödvändig för att politiska aktörer ska kunna samarbeta och nå kompromisser som är centrala för en välfungerande demokrati. Amerikanska studier har visat att affektiv polarisering kan leda till mindre tolerans gentemot politiska motståndare och till och med till politiskt våld.² Affektiv polarisering kan därför ses som en utmaning för demokratin.

Mycket av min pågående forskning fokuserar på att förklara den här typen av polarisering. Vi ställer frågor som: varför är vissa individer

partiska i sina bedömningar av anhängare från andra partier; i vilken utsträckning är de politiska företrädarna affektivt polariserade; och hur påverkar partiernas representanter den här typen av polarisering bland väljarna genom sin kommunikation med dessa? Jag berättar i det här föredraget om den här forskningen som jag genomfört i ett tvärvetenskapligt samarbete med andra statsvetare och psykologer.

Jag inleder med att beskriva den forskning som vi har genomfört för att studera frågan om politiska representanter i Sverige är affektivt polariserade, som bland annat bygger på analyser av riksdagsdebatter. Jag beskriver sedan vår forskning med fokus på att förklara affektiv polarisering bland svenska väljare, som bygger på enkätstudier och enkätexperiment. Jag avslutar med en diskussion om huruvida den affektiva polariseringen utgör en utmaning för demokratin.

Affektiv polarisering bland de politiska företrädarna

I media talar man ofta om att vi numera har ett ”högt tonläge” i den politiska debatten. Uppfattningen att partiernas representanter talar med varandra på ett respektlöst sätt skulle kunna vara ett tecken på att riksdagen kännetecknas av en hög grad av affektiv polarisering. Vi vet dock relativt lite om huruvida riksdagsledamöterna är affektivt polariserade och hur detta i så fall yttrar sig. Därför har vi i vår forskning ställt frågan: är riksdagsledamöterna affektivt polariserade?

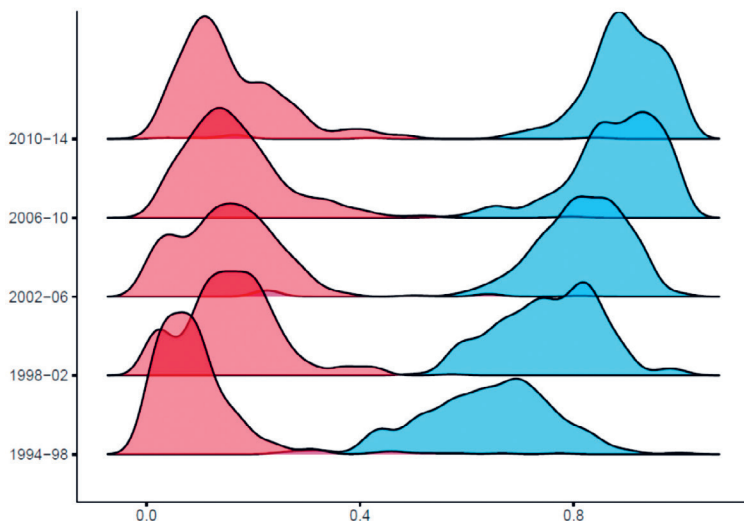
Vi har i en rad studier analyserat riksdagsdebatter på flera sätt med hjälp av olika datoriserade textanalystekniker för att försöka mäta graden av affektiv polarisering bland ledamöterna. En sådan analys bygger på maskininlärning som teknik för att undersöka hur ledamöternas retorik skiljer sig åt mellan blocken i riksdagsdebatter under fem mandatperioder (1994 till 2014). I figur 1 presenterar vi resultat från den här analysen. Här ser vi att det skett en ökad retorisk separation mellan det socialistiska och det icke-socialistiska blocket över tid. Det tycks framför allt vara ledamöter från det icke-socialistiska blocket som har blivit mer enhetliga i hur de talar i debatterna, särskilt efter det att Alliansen bildades (2004).

Den ökade skillnaden mellan blocken kan tyda på en ökad affektiv polarisering.

Ett problem med den retoriska analysen som presenteras i figur 1 är att vi inte vet vad det är i debatterna som gör att blocken tycks bli mer olika över tid. Analysen baserad på maskininlärning fångar upp alla retoriska skillnader, vilket innebär att separationen till exempel kan handla om att blocken skiljer sig åt ideologiskt eller känslomässigt, eller att man talar om olika sakfrågor i de olika blocken.

För att komma åt hur känslor uttrycks i riksdagsdebatterna har vi genomfört analyser som bygger på så kallad sentimentanalys. I dessa analyser har vi framför allt fokuserat på hur ledamöter talar om och till ledamöter från Sverigedemokraterna. Vi vet från tidigare forskning att högerpopulistiska partier som Sverigedemokraterna har betraktats som ”paria” av övriga partier, speciellt inledningsvis när de tog plats i parlamentet. Den här typen av pariastatus kan kopplas till fenomenet affektiv polarisering eftersom den synliggör ett tydligt avståndstagande gentemot vissa partiets representanter och anhängare. I våra analyser av riksdagsdebatter mellan 2010 och 2018 ser vi att alla övriga partiets ledamöter är mer negativa när de talar om Sverigedemokraterna och deras ledamöter. Vi ser dock att det skett en minskning över tid i negativt språkbruk när Sverigedemokraterna och deras ledamöter nämns, vilket talar för att de inte hade en lika tydlig pariastatus före 2018 års val. Det kan också tala för att den affektiva polariseringen i riksdagen har minskat över tid.³

Vi har även försökt studera den affektiva polariseringen på ett mer direkt sätt genom att analysera unika frågor som ställts i Riksdagsundersökningen 2018 och som handlar om hur ledamöterna ser på företrädare för det egna partiet och andra partier. För att undersöka graden av affektiv polarisering bland riksdagsledamöterna ställde vi i 2018 års riksdagsundersökning tre frågor om ledamöternas inställning till partiernas företrädare i riksdagen. Mer precist bad vi ledamöterna ta ställning till i vilken utsträckning ledamöter i de olika partierna är ”eftertänk-samma”, ”ärliga” och ”fördomsfria” på en sjugradig skala som varierar

Figur 1. Affektiv polarisering som retorisk separation mellan blocken.

Källa: Bäck & Carroll (2018). Röd = socialistiska blocket (s + v + MP), blå = icke-socialistiska blocket (c + L + KD + M).

mellan svarsalternativen ”i mycket liten utsträckning” (1) och ”i mycket stor utsträckning” (7). I våra analyser har vi kombinerat svaren på de tre frågorna till ett index som mäter karaktärsegenskaper för varje parti, eftersom svaren är starkt korrelerade med varandra.

I analysen av dessa data ser vi att ledamöter för de flesta partier är negativt inställda till och avståndstagande gentemot Sverigedemokraternas ledamöter, men att det även finns ett liknande avståndstagande gentemot Vänsterpartiets ledamöter. Värt att notera är att den forna Alliansens ledamöter är något mer positiva till Sverigedemokraternas ledamöter än vad det rödgröna blockets ledamöter är. Dessa resultat talar för att riksdagsledamöterna är affektivt polariserade. Vi ser även att avståndstagandet endast till liten del kan förklaras av ledamöternas vänster-högerplacering och deras åsikter i flyktingfrågan, vilket talar för att det mönster

vi ser handlar om något annat än ideologisk polarisering. En nackdel med dessa data är att vi inte kan studera om det skett någon förändring över tid i polariseringen bland ledamöterna, eftersom den här typen av frågor inte ställts i tidigare undersökningar.⁴

Affektiv polarisering bland väljarna

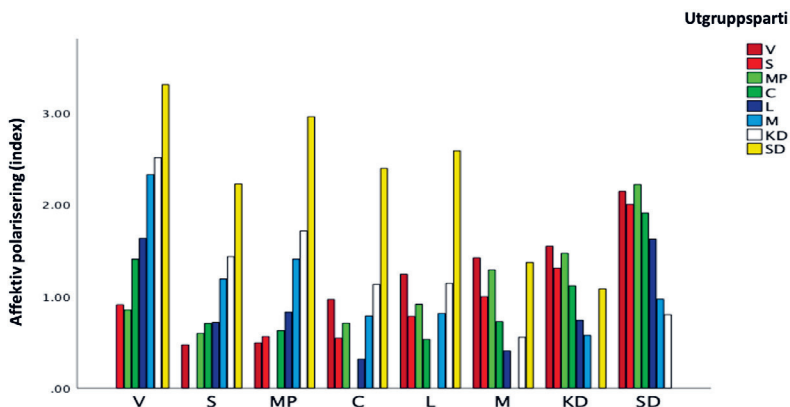
Hur ser det då ut bland väljarna – är de också polariserade och ser mönstret lika ut som i riksdagen? Vi har analyserat affektiv polarisering bland svenska väljare i en rad studier, bland annat i 2019 års SOM-undersökning.⁵ I den här undersökningen introducerade vi enkätfrågor som liknar de som ställdes till riksdagsledamöterna. Den här typen av frågor har tidigare endast använts i amerikanska och brittiska studier för att studera affektiv polarisering bland väljare och fokuserar bland annat på att mäta huruvida väljarna skattar anhängare av andra partier på ett partiskt sätt.

För att undersöka graden av affektiv polarisering bad vi de svarande skatta hur de uppfattar dels anhängare av det ”egna” partiet, dels anhängare av de andra politiska partierna. Egenskaperna vi frågade om var ärlighet, intelligens, fördomsfullhet och själviskhet. Eftersom varje svarande väljare även angett vilket parti de själva anser sig vara anhängare av, kan vi räkna ut skattningarna av varje egenskap inom det egna partiet och hur det skiljer sig åt från skattningen av egenskaper inom de andra partierna. För att få en något enklare överblick över resultaten har vi slagit ihop alla egenskaper till ett polariseringsindex, vilket ger ett övergripande mått på affektiv polarisering.

I figur 2 visas genomsnittlig polarisering för varje partis anhängare, det vill säga skattningarna för det egna partiet subtraherat från skattningarna av alla andra partier. Högre stolpar innebär alltså att deltagarna gör en större skillnad mellan det egna och det andra partiets anhängare till fördel för det egna partiets anhängare. Till att börja med kan vi konstatera att alla partiets anhängare uppvisar affektiv polarisering gentemot alla andra partiets anhängare eftersom alla staplar är positiva.

I figur 2 redovisar vi den affektiva polariseringen eller partiskheten gentemot enskilda (utgrupps)partier. Här ser vi några intressanta skillnader mellan partiernas väljare. Störst affektiv polarisering eller partiskhet ser vi hos Vänsterpartiets anhängare gentemot Sverigedemokraternas anhängare (gula staplar). Men vi ser även att flera andra partiers anhängare, till exempel Socialdemokraternas, Miljöpartiets, Centerns och Liberalernas väljare, är partiska gentemot SD-anhängare. Den lägsta graden av affektiv polarisering gentemot SD-anhängare återfinns bland Moderaternas och Kristdemokraternas anhängare, vilket kanske inte är så förvånande med tanke på att dessa partier var de första som öppnade upp för ett samarbete med SD under regeringsbildningsprocessen efter valet 2018.

Om vi i stället studerar Sverigedemokraternas anhängare (längst till höger i figuren), ser vi att de har en hög affektiv polarisering generellt mot alla andra partiers anhängare (flera staplar är relativt höga), men minst gentemot Moderaterna och Kristdemokraterna. SD-anhängare är i den här studien mest affektivt polariserade gentemot Miljöpartiets (ljusgrön

Figur 2. Affektiv polarisering gentemot olika partiers anhängare.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2019. Renström m.fl. 2020.

stapel) och Vänsterpartiets anhängare (mörkröd stapel), som de anser har avsevärt sämre karaktärsdrag än det egna partiets anhängare. SD-anshängarna uppvisar även relativt hög grad av partiskhet gentemot Socialdemokraternas (röd stapel) och Centerpartiets anhängare (mörkgrön stapel).

Vad driver affektiv polarisering bland väljarna?

Liksom amerikanska studier visat tycks det alltså vara så att det även i Sverige finns väljare som uppvisar en tydlig partiskhet gentemot andra partiers anhängare. Vad förklarar den här typen av polarisering? Varför är vissa väljare mer partiska i sina bedömningar än andra? Mycket av vår forskning bygger på en idé om att uppfattade ”hot” mot den egna gruppen kan öka den affektiva polariseringen.

Här bygger vi på den psykologiska teorin om ”intergroup threat”, som beskriver hur konflikter mellan grupper uppstår då människor känner att den egna gruppen är utsatt för hot från en annan grupp. När individen uppfattar ett hot mot den egna gruppen är det en psykologisk försvarsmekanism att öka det psykologiska avståndet mellan den egna gruppen och andra grupper. Tanken är att uppfattade hot kommer med känslomässiga reaktioner, och vi vet från tidigare psykologisk forskning att känslor som ilska kan leda till att människor förlitar sig mer på stereotyper och partiskhet. Oro över att en annan social grupp är i position att hota den egna gruppens ställning kan därmed leda till ökad affektiv polarisering.

Vi har genomfört flera studier för att undersöka hur uppfattningen av hot påverkar den affektiva polariseringen bland väljare. Från tidigare forskning vet vi att högerpopulistiska partier ofta försöker skapa en bild av att invandring utgör ett hot mot den egna gruppens värderingar, traditioner och kultur, eller som ett hot mot individens status och resurser eller som en risk att bli utsatt för våld. Detta kan skapa främlingsfientlighet, men hotbilden kan även öka den affektiva polariseringen, om andra partier ses som ansvariga för ett ökat flyktningmottagande.

I en analys av data från den SOM-undersökning som nämndes ovan fokuserade vi bland annat på om oro över invandring ledde till ökad affektiv polarisering. I våra analyser ser vi att oro för ett ökat antal flyktingar hade en signifikant effekt på affektiv polarisering, alltså att ju mer oro en person känner, desto mer polariserar personen mellan det egna partiet och andra partier. Vi fann också en interaktionseffekt mellan politisk hållning och oro för ett ökat antal flyktingar på så sätt att effekten av oro på polarisering är starkast bland personer som skattar sig själva till höger på en vänster-högerskala. Det tycks alltså framför allt vara individer som identifierar sig med högersidan som tar avstånd från andra partier när de är oroliga över invandring.⁶

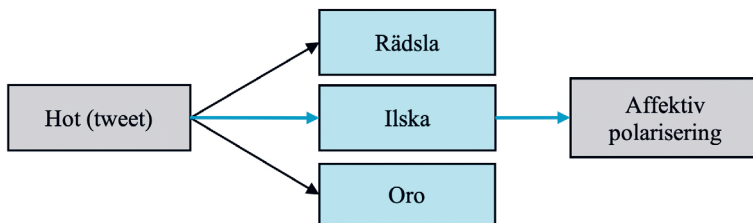
För att ytterligare undersöka vilka som tenderar att uppfatta invandring som hotfullt genomförde vi en enkätstudie som fokuserade på en personlighetsbaserad dimension som i tidigare forskning visat sig vara relaterad till negativa attityder gentemot invandring, ”Right-wing authoritarianism” (RWA). I den här studien mätte vi denna egenskap genom att ställa ett antal frågor som till exempel handlade om huruvida de svarande ansåg att vi i vårt samhälle behöver slå ner hårdare på brottslighet för att upprätthålla lag och ordning, och om det är nödvändigt att använda våld mot grupper som utgör ett hot mot auktoriteter. I våra analyser fann vi att det framför allt var individer som höll med om den här typen av påståenden och som var negativa till invandring som tog avstånd från andra partiers anhängare.⁷

Som jag nämner ovan visar tidigare forskning att högerpopulistiska partier och kandidater ofta försöker framställa invandring som ett hot. Politiska ledare kan generellt sett påverka uppfattningen av hot eller stärka gruppidentiteter i väljarkåren, och den retorik de använder kan ha avgörande betydelse för de konflikter som uppstår bland olika grupper. Vi har därför försökt undersöka hur stor betydelse politiska representanters retorik har för den affektiva polariseringen bland väljarna.

I en studie använde vi oss av ett så kallat enkätexperiment som förenklat sett går ut på att en grupp individer får en viss typ av information

(en ”manipulation”), medan de som ingår i en så kallad kontrollgrupp får neutral information eller ingen information alls, och så undersöker man skillnaden i deras svar på frågor som ställs efter att de har fått informationen för att se om det finns en effekt av denna. I det här fallet använde vi oss av en manipulation som såg ut som en tweet från en politisk företrädare med ett uttalande som beskrev invandring som ett hot mot välfärdsstaten. De svarande som ingick i kontrollgruppen fick läsa en tweet om ett icke-politiskt ämne. Sedan ställde vi frågor om vilka känslor som de svarande kände efter att ha läst tweeten, och vi ställde frågor om affektiv polarisering gentemot andra partier.

I figur 3 beskriver vi de samband som vi fann i analysen av svaren på dessa frågor. Här illustrerar vi att de personer som fick läsa en ”hotfull” tweet kände sig mer oroad, mer rädda och mer arga än de som fick läsa en icke-politisk tweet. I sambandsanalysen som vi genomförde såg vi att det endast var de som reagerade med ilska när de läste den hotfulla tweeten som blev mer affektivt polariserade. Det tycks alltså vara så att de som uppfattar ett hot mot den egna gruppen i högre utsträckning tar avstånd från andra grupper och blir mer polariserade, men att det endast är de som reagerar med ilska som bidrar till en ökad affektiv polarisering.

Figur 3. Sambandet mellan hot, känslor och affektiv polarisering.
Källa: Renström, Bäck & Carroll 2023.

Är politisk polarisering en utmaning för demokratin?

I många avseenden är den svenska demokratin välmående. I många mätningar där Sverige jämförs med andra länder framstår demokratin som en av de mest välfungerande i världen. Förtroendet för demokratin är också högt bland medborgarna och valdeltagandet i svenska riksdagsval är ett av de högsta i Europa. Detta talar för att demokratins grundvalar inte är hotade, åtminstone inte på kort sikt, men det finns faktorer som utmanar demokratin och som innebär att den inte fungerar väl.

Liksom jag nämnde inledningsvis kan den affektiva polariseringen innebära att vi får ett starkt ”vi mot dem”-klimat i samhället. Vår forskning visar att både svenska väljare och riksdagsledamöter är affektivt polariserade och att det är personer på både höger- och vänstersidan som är partiska när de ser på vissa andra partiers anhängare. Politiska motståndare ses till exempel som mindre ärliga, mindre intelligenta och mer fördomsfulla. Väljarna uttrycker också starka negativa känslor när de beskriver anhängare av vissa andra partier. Vissa väljare tycks också bli alltmer partiska och hatiska när de upplever att den egna gruppen är hotad.

Den här typen av ”vi mot dem”-klimat kan ha betydande konsekvenser för den svenska demokratin. En viktig demokratisk norm är att meningsmotståndare tolereras och att alla grupper tillåts uttrycka sina åsikter. Forskningen visar att de som är affektivt polariserade är mindre toleranta mot sina motståndare, vilket är problematiskt för ett demokratiskt system.⁸ Om den affektiva polariseringen ökar i Sverige kan vi därmed komma att se en ökad intolerans för andra grupper, vilket innebär att en viktig demokratisk norm för tolerans inte längre upprätthålls.

Affektiv polarisering kan även påverka om väljare accepterar en valförlust eller ej. Bland väljare som tillhör den förlorande sidan i ett val tycks det vara de som är affektivt polariserade som är mer benägna att känna sig missnöjda med det demokratiska systemet. Man kan också tänka sig att den här typen av väljare tar till politiskt våld för att uttrycka sitt missnöje,

som när Trump-anhängare stormade Kapitolium 2021. Den här typen av våldsamma protester har vi ännu inte sett i svensk politik, men det är inte otänkbart att affektivt polariserade väljare kommer reagera med någon form av politiskt våld om de uppfattar att ett valresultat inte är legitimt.

Den affektiva polariseringen kommer också med ett hårdare debattklimat mellan olika grupper, både mellan partiernas representanter och mellan olika väljargrupper. Den affektiva polariseringen kan leda till att väljare uttrycker större hat gentemot motståndarpartiers representanter, framför allt via sociala medier. Många förtroendevalda utsätts också för hat och hot, till exempel via sociala medier, vilket kan leda till att man avgår från sina uppdrag. På sikt kan detta leda till att färre väljer att engagera sig politiskt. Detta utgör en utmaning för den svenska demokratin som bygger på ett stort medborgarengagemang och att vi har många lokala förtroendevalda som representerar olika grupper i samhället.

En annan typ av utmaning för demokratin handlar om samtalsklimatet bland politiska företrädare och deras möjligheter att kompromissa. Om den affektiva polariseringen bland företrädarna blir för hög kan den förlama det politiska samtalet och minska möjligheterna för politiker från olika partier att samarbeta och kompromissa. Detta problem lyfte vi fram i vår rapport om regeringsbildningen efter riksdagsvalet 2018, där vi pekade på att den höga affektiva polariseringen inom svensk politik möjligen kan förklara varför det tog så lång tid att bilda regering – 134 dagar – i ett land där det sällan tar mer än ett par veckor att bilda regering. Under valrörelsen 2018 hade partierna dragit tydliga ”röda linjer” både mellan det socialistiska och det icke-socialistiska blocket och gentemot Sverigedemokraterna, vilket skapade problem för mittpartierna som var tvungna att bryta något av de löften de hade gett väljarna om vilka de skulle komma att samarbeta med.⁹

Jämförande analyser visar på att Sverige är ett av de länder där den affektiva polariseringen är som högst, och det finns inget som talar för att den affektiva polariseringen i det svenska samhället kommer att minska. Vi vet relativt lite om de strukturella orsakerna till den affektiva polari-

seringen, men flera forskare pekar på betydelsen av ojämlikhet, segregation och utanförskap. Om ojämlikheten och segregationen i det svenska samhället tilltar så kommer sannolikt även den affektiva polariseringen att öka, vilket innebär en risk för att vi kommer se större intolerans och hat mellan grupper. Detta kan innebära att förtroendet för det demokratiska systemet undergrävs, och vi kan även komma att se ökade politiska motsättningar i Sverige på längre sikt, vilket utgör en utmaning för demokratin.

Inträdesföredrag den 7 februari 2023

N O T E R

1. Se till exempel Iyengar m.fl. 2019.
2. Kalmoe & Mason 2022.
3. Calvo, Bäck & Carroll 2021.
4. Bäck & Kokkonen 2022.
5. Renström, Bäck & Schmeisser 2020.
6. Renström, Bäck & Carroll 2021.
7. Renström, Bäck & Carroll 2022.
8. Kingzette m.fl. 2021.
9. Teorell, Bäck, Hellström & Lindvall 2020.

R E F E R E N S E R

- BÄCK, HANNA & ROYCE CARROLL 2018. "Polarization and gridlock in parliamentary regimes", *The Legislative Scholar* 3:1, s. 2–5.
- BÄCK, HANNA & ANDREJ KOKKONEN 2022. "Affektiv polarisering bland riksdagsledamöterna", i Patrik Öhberg, Henrik Oscarsson & Jakob Ahlbom red., *Folkviljans förverkligare*, Göteborgs universitet: Statsvetenskapliga institutionen, s. 187–200.
- CALVO, ESTHER, HANNA BÄCK & ROYCE CARROLL 2021. "Debating the populist pariah. Affective polarization in the Swedish Riksdag", uppsats presenterad vid APSA:s årliga möte.

- IYENGAR, SHANTO m.fl. 2019. "The origins and consequences of affective polarization in the United States", *Annual Review of Political Science* 22, s. 129–146.
- KALMOE, NATHAN P. & LILLIANA MASON 2022. *Radical American partisanship. Mapping violent hostility, its causes, and the consequences for democracy*, Chicago: The University of Chicago Press.
- KINGZETTE, JOHN, JAMES DRUCKMAN, SAMARA KLAR, YANNA KRUPNIKOV, MATTHEW LEVENDUSKY & JOHN BARRY RYAN 2021. "How affective polarization undermines support for democratic norms", *Public Opinion Quarterly* 85:2, s. 663–677.
- RENSTRÖM, EMMA A., HANNA BÄCK & YVONNE SCHMEISSER 2020. "Vi gillar olika. Om affektiv polarisering bland svenska väljare", i Ulrika Andersson, Anders Carlander & Patrik Öhberg red., *Regntunga skyar. SOM-undersökningen 2019*, Göteborgs universitet: Statsvetenskapliga institutionen, s. 427–443.
- RENSTRÖM, EMMA A., HANNA BÄCK & ROYCE CARROLL 2021. "Intergroup threat and affective polarization in a multi-party system", *The Journal of Social and Political Psychology* 9:2, s. 553–576.
- RENSTRÖM, EMMA A., HANNA BÄCK & ROYCE CARROLL 2022. "Protecting the ingroup? Authoritarianism, immigration attitudes, and affective polarization", *Frontiers in Political Science* 4.
- RENSTRÖM, EMMA A., HANNA BÄCK & ROYCE CARROLL 2023. "Threats, emotions, and affective polarization", *Political Psychology*, doi.org/10.1111/pops.12899.
- TEORELL, JAN, HANNA BÄCK, JOHAN HELLSTRÖM & JOHANNES LINDVALL 2020. *134 dagar. Om regeringsbildningen efter valet 2018*, Göteborg: Makadam.